

॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥ इति अनुशासनपर्वणि नैलकंठीये भारतभाष्ये

जमदग्निरुवाच स्थिरं चापि चलं चापि जानेत्वा ज्ञानचक्षुषा ॥ अवश्यं विनयाधानं कार्यमद्यमया तव ॥ ५ ॥ मध्याह्नैव निमेषार्धं तिष्ठसि त्वं दिवाकर ॥ तत्र भे
त्स्यामि सूर्यत्वं न मे त्रास्ति विचारणा ॥ ६ ॥ सूर्य उवाच असंशयं मां विप्रर्षेभ्यस्तस्य सेधन्विनां वर ॥ अपकारिणं मां विद्धि भगवच्छरणगतं ॥ ७ ॥ भीष्म
उवाच ततः प्रहस्य भगवान् जमदग्निरुवाच तं ॥ न भीः सूर्यत्वया कार्या प्रणिपातगतोत्थसि ॥ ८ ॥ ब्राह्मणेष्वाजं वयं च स्थैर्यं च धरणी तले ॥ सौम्यतां चैव सो
मस्य गां भीर्यं वरुणस्य च ॥ ९ ॥ दीप्तिमन्नेः प्रभाभिरोः प्रतापं तपनस्य च ॥ एतान्यतिक्रमेद्योवै सहन्याच्छरणगतं ॥ १० ॥ भवेत्स गुरुतल्यो च ब्रह्महाच स वै भवे
त् ॥ सुरापानं सकुर्याच्च यो ह न्याच्छरणगतं ॥ ११ ॥ एतस्य त्वपनीतस्य समाधिं तातं चिंतय ॥ यथा सुखगमः पंथा भवेत्त्वद्रश्मिभावितः ॥ १२ ॥ भीष्म उवाच
एतावदुक्ता स तदा तूष्णीमासीद्भूतमः ॥ अथ सूर्यो ददत्तस्मै छत्रोपानहमाश्रुवै ॥ १३ ॥ सूर्य उवाच महर्षेशिरसस्त्राणं छत्रं मद्रश्मि वारणं ॥ प्रतिगृही
ष्वपद्भ्यां च त्राणार्थं चर्म पादुके ॥ १४ ॥ अद्य प्रभृति चैव हलोकैः संप्रचरिष्यति ॥ पुण्यकेषु च सर्वेषु परमक्षय्यमेव च ॥ १५ ॥ भीष्म उवाच छत्रोपानहमे
तनुसूर्येणैतत्प्रवर्तितं ॥ पुण्यमेतदभिख्यातं त्रिषु लोकेषु भारत ॥ १६ ॥ तस्मात्प्रयच्छ विप्रेषु छत्रोपानहमुत्तमं ॥ धर्मस्तेषु महान्भावी न मे त्रास्ति विचारणा ॥
॥ १७ ॥ छत्रं हि भरत श्रेष्ठयः प्रदद्याद्विजातये ॥ शुभ्रं शतशलाकैर्वै संप्रेत्य सुखमेधते ॥ १८ ॥ सशकलोकैव सति पूज्यमानो द्विजातिभिः ॥ अप्सरोभिश्च सततं
देवैश्च भरतर्षभ ॥ १९ ॥ दद्यामानाय विप्रायः प्रयच्छत्युपानहौ ॥ स्नातकाय महाबाहो संशिताय द्विजातये ॥ २० ॥ सोपलोकानवाप्नोति देवतैरभिपूजितान् ॥
गोलोके समुदायुक्तो वसति प्रेत्य भारत ॥ २१ ॥ एतत्ते भरत श्रेष्ठमया कात्स्न्येन कीर्तितं ॥ छत्रोपानहदानस्य फलं भरतसत्तम ॥ २२ ॥ इति श्री महाभारते
अनु० आनुशासनिके पर्वणि दानधर्मे छत्रोपानहदानप्रशंसानामषण्णवतितमोऽध्यायः ॥ १६ ॥ ॥ ६३ ॥ युधिष्ठिर उवाच गार्ह
स्थं धर्ममखिलं प्रब्रूहि भरतर्षभ ॥ ऋद्धिमाप्नोति किं कृत्वामनुष्य इह पार्थिव ॥ १ ॥

* एतस्य शरणागतस्य अपनीतस्यापराधवतः समाधिस्तुमाधानं

पेषणवतितमोऽध्यायः ॥ १६ ॥ ॥ ६३ ॥ गार्हस्थं गृहस्थयोग्यं ॥ १ ॥